

Врз основа на членот 158-с точка 1) и членот 122 став (1) точка 4) од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија" бр. 27/02, 84/02, 98/02, 33/04, 88/05, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/11, 188/13, 43/14, 112/14, 153/15, 192/15 и 23/16), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување донесе:

ПРАВИЛНИК за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој правилник се пропишува методот за вреднување на ставките од Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) на друштвата за осигурување и реосигурување (во натамошниот текст: друштвата за осигурување).

Член 2

(1) Друштвата за осигурување се должни редовно да вршат вреднување на ставките од Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) во согласност со Законот за трговски друштва, со Правилникот за водење сметководство, односно Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) преведени и објавени во Република Македонија и со одредбите од овој правилник.

(2) Друштвата за осигурување се должни за состојбата и вреднувањето на ставките од Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) да составуваат Извештај за спроведување на овој правилник според сметководствената состојба на 31 март, 30 јуни, 30 септември и 31 декември во тековната деловна година.

(3) Друштвата за осигурување се должни електронски на начин утврден од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување до Агенцијата да го достават Извештајот од став 2 на овој член во следните рокови:

- За првото тромесечје (квартал) од тековната деловна година - најдоцна до 30 април во тековната деловна година;
- За второто тромесечје (квартал) од тековната деловна година - најдоцна до 31 јули во тековната деловна година;
- За третото тромесечје (квартал) од тековната деловна година - најдоцна до 31 октомври во тековната деловна година;
- За четвртото тромесечје (квартал) од тековната деловна година - најдоцна до 31 јануари во наредната деловна година.

(4) На посебно барање на Агенцијата, друштвата за осигурување се должни до Агенцијата да го достават Извештајот од став 2 на овој член и на друг ден и во друг рок различен од состојбата и рокот наведени во став 3 од овој член.

Член 3

(1) Друштвата за осигурување се должни во Белешките кон финансиските извештаи детално да ги обелоденат применетите методи за вреднување на ставките од Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба).

(2) Доколку друштвото за осигурување не примени некој од методите за вреднување при подготовка на Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) истото треба да го обелодени и објасни во Белешките кон финансиските извештаи заедно со проценка на ефектот од неприменувањето на методот врз финансискиот резултат и финансиската состојба на друштвото.

II. МЕТОД ЗА ВРЕДНУВАЊЕ НА СТАВКИТЕ ОД ДЕЛОВНИТЕ БИЛАНСИ (ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ)

Член 4

(1) Друштвата за осигурување се должни да донесат интерен акт со кој ќе утврдат детални правила и критериуми за вреднување на ставките во Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба), кој како минимум треба да ги содржи сите методи и критериуми за вреднување утврдени со овој правилник. Друштвата за осигурување се должни до Агенцијата да го достават Правилникот заедно со сите негови измени и дополнувања.

(2) Врз основа на теренски контроли и вонтеренско следење на работењето на друштвото за осигурување, Агенцијата може да му наложи на друштвото да го рекласифицира побарувањето од една во друга категорија, да го измени утврдениот износ на исправка на вредност за одредено побарување/а, како и да изврши измена во интерниот акт донесен врз основа на овој правилник.

III. ВРЕДНУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ВЛОЖУВАЊА

Член 5

(1) Друштвата за осигурување се должни, најмалку на квартална основа, да вршат вредносно усогласување на финансиските вложувања до нивната објективна вредност или обезвреднување, и истото да го евидентираат.

(2) По исклучок на став 1 од овој член, друштвата за осигурување се должни на дневна основа да вршат вредносно усогласување на вложувањата кои ја покриваат математичката резерва по однос на договорите за осигурување на живот.

IV. ВРЕДНУВАЊЕ НА ВЛОЖУВАЊАТА ВО НЕКОТИРАНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Член 6

(1) Друштвата за осигурување се должни да ги вреднуваат вложувањата во хартии од вредност кои не котираат на организирани пазари и чија доспеаност не е значајна, по пат на поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

(2) Финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност се определува врз основа на следните критериуми, чија важност се намалува последователно:

- 2.1. Солвентност на издавачот на хартиите од вредност;
- 2.2. Ликвидност на издавачот на хартиите од вредност;
- 2.3. Парични текови во претходниот период и очекувани идни парични текови на издавачот;
- 2.4. Профитабилност на издавачот на хартиите од вредност;
- 2.5. Општи пазарни услови и идни перспективи на издавачот на хартиите од вредност, како и негова позиција на пазарот;
- 2.6. Соодветност и навременост во исполнување на обврските и
- 2.7. Квалитет и експертиза на раководството.

V. ВРЕДНУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА РЕГРЕС И УТВРДУВАЊЕ НА ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТ - ПОСЕБНА РЕЗЕРВА

Член 7

(1) Друштвата за осигурување се должни да извршат класификација на побарувањата во следните категории во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето:

- 1) Категорија А** - Побарувања од должници кои своите обврски спрема друштвото не ги исполниле на датумот на доспевање на побарувањето и истото не го сториле во период **до 30 дена од денот на доспевање на побарувањето;**
- 2) Категорија Б** - Побарувања од должници кои своите обврски спрема друштвото не ги исполниле на датумот на доспевање на побарувањето и истото не го сториле во период **од 31 од 60 дена од денот на доспевање на побарувањето;**
- 3) Категорија В** - Побарувања од должници кои своите обврски спрема друштвото не ги исполниле на датумот на доспевање на побарувањето и истото не го сториле во период **од 61 од 120 дена од денот на доспевање на побарувањето;**
- 4) Категорија Г** - Побарувања од должници кои своите обврски спрема друштвото не ги исполниле на датумот на доспевање на побарувањето и истото не го сториле во период **од 121 од 270 дена од денот на доспевање на побарувањето;**

5) Категорија Д - Побарувања од должници кои своите обврски спрема друштвото не ги исполниле на датумот на доспевање на побарувањето и истото не го сториле во период од **271 од 365 дена од денот на доспевање на побарувањето;**

6) Категорија Ѓ - Побарувања од должници кои своите обврски спрема друштвото не ги исполниле на датумот на доспевање на побарувањето и истото не го сториле во период подолг од **365 дена од денот на доспевање на побарувањето.**

(2) Друштвата за осигурување се должни да утврдат соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата класифицирани во согласност со став 1 на овој член, на следниот начин:

Група на побарувања	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)
А	до 30 дена	0%
Б	од 31 до 60 дена	10%-30%

Група на побарувања	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)
В	од 61 до 120 дена	31%-50%
Г	од 121 до 270 дена	51%-70%
Д	од 271-365 дена	71%-90%
д	подолг од 365 дена	100%

(3) Друштвата за осигурување се должни да утврдат соодветен процент на исправка на вредност - Посебна резерва на побарувањата класифицирани во согласност со став 1 на овој член, во рамки на минималниот и максималниот процент на исправка на вредност утврден со табелата дадена во став 2 на овој член, со примена на најмалку еден од следните критериуми:

- периодот на доцнење во исполнување на обврската од страна на должникот и/или
- поединечна проценка на финансиската состојба на секој должник класифициран во соодветната категорија имајќи ги предвид критериумите утврдени во член 6 став 2 од овој правилник.

(4) Исправката на вредност - Посебна резерва во однос на побарувањата од правни лица против кои е покрената стечајна постапка се врши во износ од 100% од износот на ваквите побарувања, без оглед на периодот на доцнење во исполнување на обврската од страна на должникот.

(5) Во однос на побарувањата по основ на премија за осигурување кај кои **договорениот рок на доспевање** утврден во договорот (полисата) за осигурување односно анексот кон договорот **е утврден после датумот на истек на скаденцата** по договорот за осигурување, друштвото врши исправка на вредност во износ од 100% од износот на овие побарувања почнувајќи од првиот ден на истек на скаденцата по договорот за осигурување, без оглед на периодот на доцнење во исполнување на обврската од страна на должникот.

(6) Во однос на побарувањата по основ на регрес кај кои **договорениот рок на доспевање** утврден во спогодбата за наплата на регресниот долг склучена со регресниот должник **е утврден после 365 дена од датумот на склучување на спогодбата**, друштвото врши исправка на вредност во износ од 100% од износот на овие побарувања почнувајќи од 366-от ден од денот на склучување на спогодбата, без оглед на периодот на доцнење во исполнување на обврската од страна на регресниот должник."

(7) Во однос на побарувањата од став (5) и (6) од овој член, до истекот на скаденцата по договорот за осигурување односно до 365-от ден од денот на склучување на спогодбата за наплата на регресниот долг, друштвото ги применува процентите на исправка на вредност утврдени во став (2) од овој член.

(8) Побарувањата кои друштвото ги репрограмирало во договор со должникот, се класифицираат спрема првобитниот датум на доспевање.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 8

(Член 8 од Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвувањето на деловните биланси објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 169/2010)

(1) Друштвата за осигурување се должни да се усогласат со одредбите од член 7 од овој правилник на следниот начин:

- Најмалку 30% од вкупната вредност на побарувањата чиј датум на доспевање е во периодот до 31 декември 2010 година - најдоцна до 31 декември 2011 година:
- Останатите 70% од вкупната вредност на побарувањата чиј датум на доспевање е во периодот до 31 декември 2010 година - најдоцна до 31 декември 2012 година.

(2) Во Извештајот од член 2, став 2 од овој правилник, друштвата за осигурување се должни посебно да ги прикажуваат побарувањата утврдени во став 1 од овој член и исправката на вредност која се однесува на истите.

Член 9

(Член 9 од Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвувањето на деловните биланси објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 169/2010)

(1) Овој правилник влегува во сила од денот на објавувањето во „Службениот весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2011 година.

Член 10

(Член 2 од Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвувањето на деловните биланси објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 141/2013)

(1) Овој правилник влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

Член 11

(Член 2 од Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 61/2016)

(1) Овој правилник влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 април 2016 година.

(2) Друштвата се должни овој правилник да го применуваат со изготвувањето на кварталните извештаи за вториот квартал за 2016 година.

Бр. _____
експерти
од _____ година

Претседател на Советот на
д-р Климе Попоски

Скопје